

St. Hans i overraskende tørvejr

Tekst og billede N.M. Schaiffel-Nielsen

Aftenens taler ved Randbøldal Borgerforenings Skt. Hans Bål, var pastor ved Randbøl Kirke, Helle Pahas, der her forøger at få styr på sit manuskript, som vinden truede med at tage fra hende. Hun vandt.

Randbøldal. Formanden for Randbøldal Borgerforening, Jan Brink Nielsen, hvad det store smil på, da han kunne byde velkommen til en 100-tallig skare, der var mødt op for at fejre St. Hans. Der var deltagere fra både ind- og udland, hvad der fik ham til at sige, at begivenheden ville foregå på dansk. Han rettede en særlig velkomst til aftenens taler, præst ved Nørup og Randbøl Pastorat, Helle Pahas.

Glad for Randbøldal

Helle Pahas indledte sin St. Hans tale med at udtrykke sin glæde over Randbøldal. –Her folk levet i generationer og holdt fast på gamle traditioner og har opfundet nye. Jeg har deltaget i fællesspisning på campingpladsen, været inviteret til at holde åbningstalen til pinsens maleriudstilling, og nu står jeg så her for at holde St. Hans Aftens båltale, som her bringes i sin fulde længde af hensyn til dem der ikke nåede at høre med:

Vi kan fortælle, at pludselig kom der en vind,

som drillede Helle ved at næsten rive hendes manuskript fra hun, hvor hun med et stort smil udbrød, -Jeg plejer jo at have et sted at lægge mit manuskript:

Jeg har ikke været her så længe, andre har jo boet på den her egn i generationer, men så meget har jeg da forstået, der er folk i Randbøldal som holder fast i traditionerne og opfinder nye. Jeg har været med til fællesspisning på campingpladsen og hvor var det dog hyggeligt. Jeg glæder mig allerede til september.

Så var jeg til Randbølgruppens Pinseudstilling, en god og livsbekræftende tradition, og nu til Skt. Hans, tak for indbydelsen og gæstfriheden. Skt. Hans er solhvervsfest. Vi markerer den tid på året, hvor dagene er allerlængst. Det er en dejlig tid og det er værd at fejre. Ligesom ved alle andre anledninger, vi har lyst til at fejre – dåb, konfirmation, fødselsdage, jubilæer, så er der ikke megen festover at sidde alene med sig selv.

Pastor Helle Pahus havde fået sig et lydært publikum, der kvitterede med en varm klapsalve, og med at gøre som hun sagde i sin tale, bagefter at nyde fællesskabet med hinanden.

Når vi skal fejre noget, så skal vi være sammen. Få os en god snak, noget at spise, vi skal synge sammen, spå det kan høres at vi er mange og er glade for at være i live. Til daglig bliver det menneskelige fællesskab let væk bag computer-skærmen og det fortravlede liv, men måske er det i virkeligheden det allervigtigste i vores liv. Og så er der som mig mange af os, der har noget med bål. Jeg elsker bål. Det lykkedes mig nogle år at få børnene med på at tænde bål, ikke bare til Skt. Hans, men også til forårs jævndøgn og efterårs jævndøgn, altså den 21. marts og 21. oktober, hvor dagen og natten er lige lange. Jeg har dog aldrig forsøgt at lokke dem med ud ved vinter solhverv, selv om der nok kunne være brug for både lyset og varmen i vintermørket. Men mennesker har jo altid tændt bål, allerede fra dengang vi løb rundt og slog hinanden i hovederne med køller, og trak kvinderne hjem til hulen ved håret., hvis der altså har været en sådan Flintstone Tid. De tændte bål for at holde varmen og for at holde vilde dyr på afstand. Man samledes rundt om bålet ligesom vi gør det i aften, og alle andre Skt. Hans aftener. Men der er noget ved Skt. Hans bålet som ikke

bare er hygge. Som minder os om, at det ikke altid er så enkelt at være en del af et godt og

Flemming Pallesen havde en kamp for at få ild i bålet. På næste side ses det, at det lykkedes.

Efterhånden fik ilden godt fat i bålet og nåede helt op til heksen. Man kan ikke lade være at gyse ved tanken om, at den sidste heks, der blev brændt, var Anne Palles. Hun blev brændt i Nykøbing Falster den 4. april 1693. I perioden fra 1540-1693, blev der brændt omkring 1.000 mennesker på bålet i Danmark.

varmt menneskeligt fællesskab.

I masser af år havde man lavet bål til Skt. Hans. Ligesom man har et lille bål, hvis man sidder nogle stykker, så lavede man et stort bål når man var mange, og gerne ved kysten så det kunne ses eller på et højdedrag. Glædesblus som vi synger. Men i år 1900 brændte en gruppe studerende på Jelling Seminarium en halmheks på bålet. Og den skik bredte sig hurtigt til hele landet.

Det minder os jo om dengang man faktisk brændte rigtige levende mennesker. Man fandt nogen at skyde skylden på, når høsten var dårlig eller smitsomme sygdomme plagede en hel egn. Men vi ved jo godt, at vi ikke slipper af med hverken sygdom, ondskab eller død på den måde.

De ting som truer det menneskelige fællesskab er i os alle sammen. Vi slipper ikke af med det ved at udpege nogle syndebukke. Selv om det jo er meget lettere, altså at give andre skylden. Det tror jeg vi alle sammen kan kende i os selv.

Men måske kunne denne skt. Hans i år være i stedet være anledning til at smide noget af vores egen egoisme, smålig kævl og vrøvl. Og nej, du skal ikke overveje, at det burde andre gøre, se på dig selv og få ryddet lidt ud i gammelt nag som

Mørket er ved at falde på. Forsamlingen har sunget de traditionelle sange, -Vi elsker vort land og, -Randøldal du skønne by imellem bakker. Det genstridige bål har overskredet sit højdepunkt og varmen kan føles langt bort.

bare ligger og mugner, på bålet med det og lad os så glæde os over at vi er en samling skønne originaler, grine lidt af os selv, og nyde fællesskabet med hinanden.

Genstridigt bål

Nu var det så som så med at få ild i bålet. Flemming Pallesen stod med sin 11 kg. gasflaske med en brænder på. Det gjorde ikke meget indtryk på det flotte bål. Jørgen Hansen kom med en dunk med væske, som han hældte ud over bålet. –Nu er det vel ikke benzin? Tanken fløj gennem deres udsendte hoved. Det var det ikke, det var tændvæske, som ikke eksploderer. Udholdenhed gjorde, at der kom ild i bålet og Midsommervisen kunne afsynges efterfulgt af Randbøldals nationalsang,

-Randbøldal du skønne by imellem bakker.

Bålet brændte flottere og flottere og der var gang i salget af pølser, fadøl og sodavand. Det var som om de mange deltagere havde taget Helle Pahas ord til sig, og ikke ventede til næste år, med at nyde hinandens selskab.

